

**CSERESZNYEVIRÁG
GYERMEKOTTHON
KECSKEMÉT**

**SZAKMAI
PROGRAM**

2024.

„A hely, ahol nemcsak

szereik a gyermekek

- bár egy sem árt neki -

hanem a szükséglethez

igazodó viszonyulásban részesítik:

ez az igazi otthon.”

/ Mária Frense /

1. Intézmény neve, székhelye, telephelyei

Az intézmény neve: Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye

Székhelye: 6000 Kecskemét, Páfrány u. 2.

Telephelye: Csorcszycvirág Gyermekotthon Kecskemét
6000 Kecskemét, Juhar u 23.

2. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Különleges ellátást nyújtó gyermekotthonunk önálló szakmai egységként megszakítás nélküli munkarend szerint működik, ahol teljes körű ellátás keretében az ideiglenes hatállyal elhelyezett, ideiglenes gondozási helyen elhelyezett és a nevelésbe vett, tartósan beteg, értelmileg akadályozott, cnyhe-, középsúlyos értelmi fogyatékos, gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára kötelezően ellátandó alapfeladatként az állapotukhoz, illetve korukhoz igazodó különleges ellátást biztosítunk (pl.: rehabilitáció, rehabilitáció). A teljes körű ellátást a gyámhivatal által jóváhagyott egyéni elhelyezési terv és a gyermekotthon által készített egyéni gondozási-nevelési terv szerint végezzük.

3. Szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

3.1. Szolgáltatás célja, feladata:

- *Gyermeki jogok maximális tiszteletben tartása.*
- *Sérülés specifikus fejlesztés, komplex terápiás ellátás, az iskolai tanulmányok támogatása (egészségügyi, mentálhigiénés, nevelési és oktatási szükséglet kielégítése).*
- *Szociális tanulás, tehetséggondozás, motivációk nyújtása, az önállóság támogatása, illetve megvalósítása, konstruktív életvezetés kialakítása (szociális szükséglet kielégítése).*
- *Minél teljesebb önmegvalósítás a pozitív életélmények, a szociális és lelki szükségletek lehetségesével (önmegvalósítási szükséglet kielégítése).*
- *Felkészülés a képességeik szerinti legmagasabb szintű önálló életvitelre, a családpótló, szeretetteljes érzelmi légkört biztosítva az önkiszolgálás, a munkavégzés, az életút távlatos tervezése vonatkozásában.*

- *Családgondozás (kapcsolattartás, lehetőségekhez mérten visszagondozás a vérszerinti családba.)*

- *Sérülés specifikus terápiás kezelések az EGYMI Gyógypedagógiai intézménye által, valamint a gyermekotthonban pszichológus és fejlesztő pedagógus által biztosítva:*
- pszichoterápiák,
- kutyaterápia,
- lovas terápia,
- mozgásterápia (mozgásfejlesztő szobák, tornaterem, sportpálya),
- egészségügyi (só terápiás szoba, Snoozelen terápiás szoba), rendszeres orvosi kontroll,
- nevelési folyamatban a sérült személyiség fejlesztése, sérült funkciók és funkcionális rendszerek korrigálása, átszervezése, a ki sem alakultak szisztematikus kiépítése, a további (következményes, másodlagos) sérülések megelőzése.

Szociális tanulás, tehetség kibontakoztatása, konstruktív életvezetés kialakítása:

- A hiányzó szocializációs készségek kialakítása, megtanítása, kifejlesztése: pl. udvariassági és étkezési formák hiányosságai stb.
- A rehabilitáció rosszul szocializált viselkedésformák korrigálása, társadalmi normák újratanulása stb.
- Művészetterápia (zene, tánc, ismerkedés a hangszerekkel, irodalom)
- Napi életgyakorlat kialakítása (házirend, napirend elfogadása, betartása).
- Felnőtté válást elősegítő foglalkozás: praktikus ismeretek.
- Tanulás segítése életkorúknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően.

Önmegvalósítási szükségletek kielégítése:

- Koruknak, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő játék, sport és szabadidős tevékenység biztosítása.
- Rekreációs programok (fizikai, lelki és szellemi feltöltődés).
- Értékteremtő munkatevékenység végzése.

Felkészülés a képességeik szerinti legmagasabb szintű életvitelre:

- Életkoruk és képességeik figyelembevétel bevonni őket a gyermekotthon

életébe, a házimunkába (saját szobájának tisztántartásába), önkiszolgáló tevékenységekbe egyre kevesebb segítségadással.

- Mentorok bevonásával megtanítani a gondozottakat (akiket lehet) a zsebpénz beosztására, ésszerű felhasználására.
- Lehetőség szerint be kell avatni őket a havi bevásárlásokba.
- Reális jövőkép kialakítása egyéni beszélgetéssel.
- Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek segítése a realitásnak megfelelően a velük megkötött utógondozói megállapodás szerinti hátrányos megkülönböztetés nélkül (munkalehetőségek felkutatása, segítségadás hivatalos ügycik intézésében).
- Gondnokság alá helyezésük, valamint más szociális intézménybe helyezésre való felkészítésük.
- Szoros együttműködés a területileg illetékes Család- és Gyermekjóléti Központok munkatársaival, esetmenedzsereivel
- A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása, ápolása, a kötődés fenntartása, erősítése, rendszeres kapcsolattartás elősegítése, amely a hazagondozás érdekében történik.

Utógondozás, utógondozói ellátás

Cél: Az utógondozás célja, hogy elősegítse a fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. A 18. életévüket betöltött fiatal felnőttek segítése az önálló életvezetéshez szükséges számukra az elérhető legmagasabb szocializációs szint elérése.

Az ellátás feltételei:

- a fiatal létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja,
- köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll
- szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Utógondozói ellátást a fiatal felnőtt kérelmére – a volt gyám javaslatát is figyelembe véve rendel el a Gyámhivatal, ha a kérelmező nevelésbe vétele a nagykorúságával szűnik meg. Az utógondozói ellátás, a gyámhivatali határozatban megállapított határidőig, de legfeljebb a fiatal 24. életévének betöltéséig, ha felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat legfeljebb 25. éves koráig tart.

A Gyámhivatal az utógondozói ellátást elrendelő határozatban a fiatal felnőtt számára

magatartási szabályokat ír elő:

- tanulmányi és vizsgakötelezettségeinek teljesítésére,
- a munkavállaláshoz szükséges lépések megtételére,
- a munkavállalással járó kötelezettségeinek maradéktalan teljesítésére,
- az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársaival, illetve az intézményben ellátott társával szembeni megfelelő magatartására, az utógondozói feladatokat ellátó személlyel, utógondozóval történő együttműködési kötelezettségről.
- a gondozási helyek házirendjének betartásáról.

Az ellátásban részesülő fiatal felnőtt 15 napon belül köteles jelenteni a Gyámhivatal felé, ha a jogosultsági feltételek megváltoztak, illetve megszűntek.

A Gyámhivatal az ellátást elrendelő határozatát módosítja, ha a feltételek megváltoztak ugyan, de az ellátás szükségessége a fiatal kérelmére továbbra is fennáll.

Feladataink: A gyámhivatal határozatával elrendelt utógondozói ellátás keretében a rászoruló fiatal felnőtt számára szükség szerinti ellátást biztosítunk azon időszak alatt, amíg életfenntartását önállóan nem tudja biztosítani (amely a mi ellátottjaink esetében nagyon ritka), vagy nappali tagozaton tanulmányokat folytat, vagy felvételét várja szociális bentlakásos intézménybe.

A 18. életévüket betöltött fiatal felnőttek segítése az önálló életvezetéshez szükséges számukra az elérhető legmagasabb szocializációs szint elérése. Praktikus ismeretekhez juttatjuk őket, ezzel is megpróbáljuk csökkenteni hátrányukat a családban felnövekvő kortársaikkal szemben. Pl.: közös vásárlás, buszbérlet váltása, kérelmek írása, csomag-, csekk feladása a postán.

A fiatal felnőtt számára nyújtott szolgáltatásról megállapodást kell kötni a Gyvt. 53/A. § (3) bekezdése alapján. A megállapodás tervezet melléklete a szakmai programnak.

A Gyvt.32.§ (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően törekszünk a személyre szóló konkrét szabályok egyértelmű megfogalmazására, s az időközben történt változások esetén módosítjuk azt.

Figyelembe véve életkorukat, a fiatalokkal együtt közösen megbeszéljük a Házirend és a Napirend módosításait. A Házirend ezen túlmenően tartalmazza a jogszabályban meghatározott jogokat és kötelezettségeket, a fiatal felnőttek és a munkatársak közötti együttműködés kereteit és elvárt módját. Napirendjükben nagyobb önállóságot, több felelősséget élveznek az utógondozói ellátottak. Az együttélés szabályait betartva aktívan részt vállalnak a házi

munkában, részt vesznek az ifjúsági csoport közösségi életében. Tanulmányaikat folytatva nappali tagozaton tanulnak, cél a szakmaszerzés, illetve a minél nagyobb fokú önellátásra való képesség kialakítása.

Az iskolát befejező fiataljaink regisztrálnak a helyi Munkaügyi Központban és személyes kapcsolataink alapján igyekszünk védett munkahelyet találni számukra. Fontos az iskolalátogatás rendszerességének folyamatos nyomon követése, kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a munkahelyi mentorokkal. A gondnokokkal és a fiatal felnőttel és az utógondozóval együtt rövidtávú célokat tűzünk ki, tanácsot adunk, segítséget nyújtunk a hivatalos ügyeik ügyintézésében.

Gyermeki jogok tiszteletben tartása:

- a névviseléshez,
- identitáshoz,
- kapcsolattartáshoz,
- véleménynyilvánításhoz,
- vallásszabadsághoz,
- az oktatáshoz,
- a rossz bánásmód elleni védelemhez,
- az egészséges életmódhoz,
- a fogyatékos gyermeknek a különleges gondozásához való joga stb.

A gyermekjogi képviselővel folyamatos kapcsolatban állunk, meghívjuk őt a munkatársi értekezleteinkre, rendezvényeinkre, látogatása rendszeres. Elérhetősége minden lakóegységben látható helyen kifüggesztésre került.

Piktogramos házi rendünk mind a gyermekek, mind a fiatal felnőttek, a hozzátartozók és a dolgozók számára megismerhető, amit a lakóegységek nappalijában helyeztünk el.

Szükségszerű, hogy a nevelőmunka folyamatában résztvevők ugyanazon elvek mentén következetesen ezzel állandóságot és biztonságot nyújtva ugyanazt értsék akkor is, ha eltérő gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, és különböző szakfeladatot látnak el. Ez segíti elő a szakmai program megvalósítását a feladatok ellátásának egységesítését. A nevelésbe vétel és az utógondozói ellátás időtartama alatt a teljes szakmai team közös célja a gondozottak

optimális személyiségfejlődésének támogatása.

3.2. Alapelvek

A gyermekotthon strukturális (szervezeti) alapelvei:

- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a diszkrimináció tilalma,
- a szociális biztonsághoz való jog,
- prevenció és a rehabilitáció biztosítása.

A gyermekotthon funkcionális (működési) alapelvei:

- elfogadás-empátia-következetesség-egyértelműség-rugalmasság-csapatmunka,
- a gondozás során ki kell alakítanunk a partneri együttműködést, a feladatok megosztását és a személyes felelősség tudatának fejlesztését.

Az alapfeladatok megvalósításának metodikai alapelvei:

- az otthonosság megteremtésének elve (lakócsoportok kialakítása),
- a jogszabályban meghatározott létszámkeret betartása.

Az életszervezés terén:

- fontos a testvérek együttes elhelyezése,
- a különböző életkorúak és fejlettségi szintűek, eltérő önállóság igényeinek kielégítése (ifjúsági csoport),
- az életvitel praktikus ismereteinek elsajátítása: főzés, takarítás, varrás, kertészkedés, segítséggel vásárlás-, hivatalos ügyek intézése.

A kapcsolatok kialakításánál törekedünk a gyermek minél magasabb szintű társadalmi integrációjára.

Hivatásunk, mindennapos tevékenységünk során a legfontosabb nevelési alapelvünk, hogy a gyermekekhez való viszonyban domináljon a **személyközpontúság**.

Személyközpontúság elve:

- empátia, a feltétel nélküli pozitív odafordulás minden ember felé,
- a hitelesség és nyílt kommunikáció,
- a másik emberbe vetett bizalom,
- a gyermeki személyiség tisztelete,
- elfogadás, szeretet, megbecsülés,
- az életkori sajátosságok az egyéni különbségek figyelembe vétele (terápiás foglalkozások biztosítása),
- az egyéni képességek, tehetség kibontakoztatása.

A közösségi támogatás elvei (szociális kompetenciák):

- alkalmazkodás-, együttműködés-, konfliktuskezelés- képességeinek fejlesztése (megelőzés, gyakorlás),
- az egyéni és közösségi érdekek egyeztetése, kártérítési felelősség tudatosítása,
- felelősségtudat kialakítása önmaguk, embertársaik és környezetük iránt.

Demokratizmus elve:

- A jogszabályban előírtak betartása, betarttatása jogok és kötelességek tekintetében, a működési rendben foglaltaknak megfelelően.

Nyitottság elve:

- Nyitottnak kell lenni a felnőttek és gyerekek fejlesztő ötleteivel, javaslataival, problémáival, külső támogatókkal szemben, kérésni kell ezeket a lehetőségeket.

A gondozottakkal kapcsolatos teendők alapelvei:

A következetesség elve

- A megfelelő empátia és tolerancia mellett szükséges a gondozottak életkorának és egészségi állapotának megfelelő szabályok kialakítása.
- A megbízható, következetes, kiegyensúlyozott nevelői attitűd garanciája lehet a gyermekek, a fiatal felnőttek biztonságérzetének kialakulásához.
- Az együttélés szabályait a házirend (vizuálisan is) és a napirend megértése és elfogadása után kell betartani. A gyermekotthonban **több autista gondozottunk** van, akik számára nagyon fontos a **vizuális kommunikáció kiépítése, a napirendi kódok használata.**

Autizmus specifikus végzettségű gyógypedagógussal közösen készítjük el autista gyermekeink személyre szóló napirendjét.

Autista gyermekekhez adaptáljuk a környezetet, csökkentjük a környezeti stresszekből, illetve a helyzet érthetlenségéből fakadó viselkedésproblémákat. Az autista gyermekeknek és értelmi sérült gyermekeinknek, szükség esetén, külön **viselkedési naplót** vezetünk, amely segítséget nyújt az autista gyermekek gondozásában, nevelésében és a gyermekek pszichiátriai gondozását végző gyermekpszichiáter munkájához, pld. pszichiátriai gyógyszer beállításához.

Az iskolai autista tagozat által szervezett belső továbbképzésekkel, a pedagógusokkal folytatott folyamatos konzultációval, **hospitálásokkal** még hatékonyabbá szeretnénk tenni az autista gyermekek ellátását.

A lehető legkorábbi beavatkozás elve:

- Fontos a problémák korai felismerése, definiálása. Ennek feltétele, hogy a szakemberek megfelelő szakmai felkészültséggel, felelősséggel kompetens döntéseket hozzanak. Jól működő szakmai kommunikációval így tudják segíteni az otthonban történő nevelési célok megvalósítását. Ezt szolgálják az **esetmegbeszélések, valamint az egyéni esetmunkák**, amit a gyermekotthonban heti rendszerességgel tartunk nevelő, gyermekotthon vezető, pszichiáter, pszichológus, osztályfőnökök részvételével. A szakemberek köre – ha szükséges, kibővül gyermekvédelmi gyám, gondnok, iskolai asszisztens és ápolónő, védőnő személyével.

Korrekción elve:

- A kialakult problémás helyzetek káros következményeinek enyhítése. A személyiség egészére kell hatni tudatosan, tervszerűen.

A problémák komplex megközelítésének elve:

- Fontos a kiemelt feladatok meghatározása, a végrehajtásért felelősök megnevezése, a tevékenységek összehangolása, az együttműködők kompetenciájának meghatározása.
- A problémakezelés lépései:
 - A probléma felismerése (a problémaérzékenység kialakítása).
 - Az információszerzés a gyermek anamnéziséről, a rendelkezésre álló, a gyermeket érintő szakvéleményekről.

- Az eset megértése és differenciálása.
- Az esettel kapcsolatos szakmai álláspontok megismerése, a gondozott gyermek számára a legoptimálisabb gondozási-nevelési terv elkészítése, ha szükséges, egészségi állapotának újabb felmérése szakemberek bevonásával, feladatok és felelősök kijelölése.

Fokozatosság elve:

- A gondozási- nevelési folyamatban csak fokozatosan sajátítatjuk el a gyermekekkel a társadalmi normákat, értékeket. A folyamatok alapja a szükségleteknek megfelelő ellátás biztosítása, egyénre szabott pedagógiai módszerek alkalmazása lépcsőről lépésre.
- A nevelés nemcsak egy adott nevelési helyzetben valósul meg, hanem figyelembe veszi a gyermek egész élethelyzetét, a múltbeli tapasztalatokat, élményeket, ismereteket, a jelen állapotot és a gyermekre váró jövőt, vagyis a múltat építve a jelenben a jövőre készít fel.
- Legfontosabb a szorongásmentes, bizalom teli és biztonságot nyújtó légkör, ahol az együttlét nem kényszer, hanem örömforrás.

Ellátottjaink szocializációját közösségben való neveléssel biztosítjuk, úgy, hogy lehetővé tesszük számára azt is, hogy magában – de ne magányosan - lehessen.

4. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások sajátosságai, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartama, módja

4.1. A gyermekotthon személyi feltételei

Lakóegységenként nevelőközösségek dolgoznak együtt: 3 fő gyermekfelügyelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens, 1 fő nevelő vezetésével. A szakmai munkát a gyermekotthon-vezető irányítja, koordinálja. Munkájukat segíti még: fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi ügyintéző.

4.2. A gyermekek fogadása

Cél: A zökkenőmentes beilleszkedés biztosítása.

A befogadás, beilleszkedés segítése érdekében a következő feladatokat tartjuk fontosnak:

- Új gyermekek előzetes megismerése.
- A gyermek életútjának és a bekerülés okának megismerése, tanulmányozása.
- A csoport felkészítése az új társ fogadására.
- Szeretetteljes fogadása: „Vártunk rád” – élmény (sütemény, tea).
- Közvetlen környezet bemutatása, dolgozók megismerése.
- Fontos a felnőttek humánus, empatikus magatartása, érdeklődése.
- Előlegezett bizalom, hiszen a gyermek legalapvetőbb szükséglete a szeretet és a biztonságérzet.
- A tárgyi feltételek előkészítése, megteremtése (személyes tárgyak, ruházat elhelyezése saját szekrényben).
- A házirend (vizuális megjelenítés) és a csoportszabályok legfontosabb részeinek megismertetése, elfogadtatása az egyéni fejlettségtől függően (alacsonyabb szintű szabálytól kiindulva majd a magasabb szintű szabályig eljutva).
- Az új növendék tapintatos bevonása különböző folyamatokba, tevékenységekbe.
- A fogyatékos gyermek/ fiatal számára a képességeinek legmegfelelőbb fejlesztési forma és oktatási intézmény biztosítása.

Nagyon fontos a szakszemélyzet felkészítése, hogy értelmezni és kezelni tudja az új gyermek, fiatal reakcióit – megszokott életmód, számára fontos személy elvesztése -, valamint hatékony, támogató segítséget tudjon nyújtani a gyermekotthonba érkezett ellátottnak.

A bekerülést követő néhány nap elteltével a munkatársak (nevelő, mentor) részvételével, irányított beszélgetés keretében szükséges tisztázni az esetleges félreértéseket, és ezáltal válik gondozottunk számára elfogadhatóvá, ismertté a szabályrendszer.

Különleges szükségletű állapotuk miatt (tanulásban akadályozottság, tartós betegség) velük szemben kiemelten fontos a türelem, az empátia, a tolerancia, és nem utolsósorban a humor alkalmazása.

4.3 Egyéni gondozási-nevelési terv

A nevelés alapja az egyéni nevelési- gondozási terv. Egyéni sajátosságait az egyéni gondozási tervben foglaltak tartalmazzák, melyek magukban foglalják a családi körülményeket, egészségügyi állapotukat, általános jellemzőiket. Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 84.§ (1) bekezdésének megfelelően történik.

Az ellátás megkezdésekor a rendelkezésre álló dokumentáció alapján a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (GYVR) el kell készíteni a gondozott gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet.

A terv elkészítése jogszabály szerint a gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetében a gyermekotthon vezetője, a gyermek nevelője és a gyermekvédelmi gyám feladata, az elkészítésébe bevonjuk az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket, annak szülőjét és a terv végrehajtásában érintett szakembereket. Feladatunk a közös gondolkodás, a gyermek problémaprofiljának elkészítését követően. Fő szempont, hogy először a gyermek viselkedését kell megérteni, utána lehet nevelni. Valljuk, hogy segíteni csak akkor tudunk, ha megkeressük, megértjük a gyermek viselkedésének okait, mely többnyire egészségi állapotából ered.

A személyiség formálásán túl fel kell vállalnunk a családi szocializáció hiányosságából adódó feladatokat, a gyermek személyiségfejlődési, magatartási zavarainak korrekcióját.

Az egyéni gondozási-nevelési terv teljesítését, módosítását a gyermekotthon dolgozói a havi munkatársi értekezleten együtt értékelik és meghatározzák a leendő feladatokat.

Gondozás, nevelés

Cél: a tartósan beteg, értelmileg akadályozott, enyhe-, közép súlyos értelmi fogyatékos, csúcsonként halmozottan sérült gyermekek állapotához, szükségleteihez és életkorához igazodó, teljes körű, különleges ellátás (habilitáció, rehabilitáció) biztosítása és az önálló életvezetéshez elérhető legmagasabb szocializációs szint – konstruktív életvezetés- kialakítása.

Gondoskodunk arról, hogy a gondozott gyermek hozzájusson:

- a megelőző és gyógyító egészségügyi ellátáshoz, valamint az előírt gyógyszerekhez és gyógyászati segédeszközökhöz,
- egészségügyi szűrővizsgálatokhoz és rendszeres orvosi ellenőrzésekhez,
- szükségleteinek megfelelő terápiához,
- szakértői bizottság javaslatának megfelelő gyógypedagógiai ellátáshoz,
- korának, egészségi állapotának és képességeinek megfelelő oktatáshoz, szakképzéshez, lemaradásai megszüntetéséhez szükséges segítséghez, illetve azokhoz a feltételekhez, amelyek biztosítják tehetsége, képességei megfelelő kibontakoztatását.
- a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz,
- a szabadideje hasznos és tartalmas eltöltéséhez szükséges feltételekhez,

- szórakoztató, művészeti és kulturális tevékenységekhez,
- a szabad vallásgyakorláshoz, és igény szerint etnikai hovatartozásának gyakorlásához.

A lakóegységek, lakásotthonok kialakításának szempontjai:

- testvérek együttes elhelyezése,
- a csoportok terhelhetősége: életkor, nem, egészségi állapot.

Az érkező gyermek érdekeit figyelembe véve a közvetlen szakmai team mérlegeli, hogy melyik csoportba kerüljön a bekerülő gyermek. Tapasztalatunk szerint olyan nagyobb gondozottnál, akinél nincs családi kapcsolattartás, sokat segít, ha kisebb gyermek van a csoportban. Mivel az „anyáskodás” – szeretetet ad és kap - lelkileg feltölti, kiegyensúlyozottabbá teszi őt.

Nagyon fontos a lakóegységben együtt dolgozó felnőttek közötti összhang, a példamutatás, a házirend, a napirend következetes betartása, amely a gondozott gyermekek számára kiszámíthatóságot és biztonságot nyújt. Az érzelmi kötődés kialakítása miatt lényegesnek tartjuk az ún. „mentorrendszert”, amely a lakásotthonban dolgozó gyermekfelügyelők és gyermekek közötti kapcsolatokat erősíti. Egy-egy mentorhoz két gyermek tartozik (a gyermek választ), akit elfogad és akihez bizalmasan fordulhat gondjaival. A bizalom kialakulásához elengedhetetlen a sok egyéni beszélgetés, a feltétel nélküli elfogadás. A mentor referenciaszemélyként jelenik meg a gyermek életében, fontos életeseményeknél szerepet vállal, támaszt nyújt, támogat, mentoráltjaival részt vesz egyéni vagy közös élményprogramokon.

A családi pótlék felhasználása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabálya szerint történik. Személyes szükségleteik kielégítésére havonta zsebpénzt biztosítunk. Összegét a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 82. § szabályozza. A Szociális Ágazati Portálon megjelenő dokumentumokat használjuk. A gyermekotthon a zsebpénz felhasználásáról a rendeletnek megfelelően nyilvántartást vezet. A gondozott gyermekeket - életkoruktól és fejlettségi szintjüktől függően - igyekszünk megtanítani a zsebpénz ésszerű felhasználására, amelybe „mentorként” bevonjuk a gyermekfelügyelő kollégákat is.

A gyermek/fiatal és mentor között közös program még a hivatalos ügyek intézése, iskolai

rendezvényeken-, osztálykirándulásokon való részvétel, orvoshoz kísérés, stb.

Minden gondozottunk számára ún. **Élettörténet könyvet** vezetünk, amely a gyermekotthonba bekerülés pillanatától nyomon követi fejlődését, életének fontos eseményeit örökíti meg fényképekkel illusztrálva. E füzet vezetése a mentor feladata.

A higiénias szokások, a környezet tisztántartása nem csupán gondozás, hanem nevelési folyamat is. Az elfogadott **napirendnek** megfelelően gyermekeink a gyermekotthoni dolgozók közvetlen irányításával együtt végzik el a házi munkát.

Munkára nevelés területén a gyermekcck – akinél kell felnőtt segítségével - végzik a **munkabeosztás szerinti feladataikat** (főzés, takarítás, mosogatás, kerti munka stb.)

Gondozottaink bevonása a mindennapi, ház körüli tevékenységekbe, munkába, - egyrészt növeli kompetencia-érzésüket, hatékonyságukat, másrészt elősegíti a képességeiknek megfelelő önellátás megtapasztalását és elsajátítását.

Lakóegységenként – életkor és egészségi állapot figyelembevételével - havi egy alkalommal irányított beszélgetés formájában a nevelők a gyermekcck bevonásával **kiértékelik** a közösségért végzett munkát és a gondozottak viselkedését. (mosolygós arc, sírós arc) Jutalomként szóbeli dicséreten kívül programokon vehetnek részt. (mozi, színház, koncert, uszoda). Fontos, hogy elkerüljük az unalom és a hiábavalóság érzésének kialakulását. Ennek érdekében törekszünk az örömet és az eredményt adó tevékenységek biztosítására. Arra kell törekednünk, hogy minden gondozott gyermek az általános állapotának megfelelő, legmagasabb szintű lehetőségek között választhasson, és valóban találja meg örömét a tevékenységben.

Gyermekotthonunkban lehetőség van különböző hangszerekkel való ismerkedésre és gyakorlásra is, Ének-zene tanár végzettségű nevelőnk által.

Néhányan szívesen szerepelnek iskolai-, gyermekotthoni rendezvényeken. Az átélt sikerélmény és a pozitív visszajelzések révén önbizalmuk növekszik, énképük pozitívabbá válik.

Sport- és játéktevékenységekben vesznek részt a gyermekotthonunkban illetve társintézményekben. A sport a rekreáción túl egyben a feszültség levezetés, az indulatkiélés egyik lehetősége.

Az iskolai kerteken belül alkalmanként szívesen látogatják a kézműves-, tánc-, és számítógépes szakköröket.

A születés- és névnapokat, jeles napokat, ünnepeket közösen tartjuk meg a

gyermekotthonban, személyre szóló ajándékokkal, amit a pedagógusok, a mentorok és a gyermekek által szerkesztett kis műsor még meghittebbé, emlékezetesebbé tesz. Sikerült elérnünk azt, hogy gyermekeink a felnőttek irányításával egymásnak és dolgozóinknak is szeretnek örömet szerezni saját maguk által készített ajándékokkal: rajzok, gyöngyből készített karkötő, nyaklánc, stb.

Ezek az alkalmak erősítik a gyermekek, fiatal felnőttek és a nevelők egymás iránti tiszteletét, megbecsülését és pótolják az a hiányt, melyet a rendezett családban élők számára az otthoni környezet biztosít.

A gyermekeknek és fiataloknak folyamatosan szükségük van lelki támogatásra, pszichológus segítségével, illetőleg fontos a gyermekotthonnak a különböző egyházakkal való kapcsolata. Heti két alkalommal – önkéntes alapon - részesülnek a gyerekek katolikus hitoktatásban, amely alkalmak mindig élményt jelentenek számukra.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek szabadidejüket tartalmasan töltsék. Nyári táborokat, egész napos vidéki kirándulásokat (tömegközlekedéses utazással) szervezünk számukra, amelynek célja gondozottaink kulturális érzékenységének növelésén túl a pozitív élményekhez juttatás, a közösségépítés, illetve a társintézmények közötti kapcsolatok erősítése. (Mosoly Klub, Humán Rehab Kft. FICE rendezvények: Vadvirág Fesztivál, Főzőverseny, Meseszínház, koncertek)

Jutalmazás, büntetés

Az értékelés szerves része a nevelési folyamatnak.

A gondozott gyermek egyéni különbözőségét figyelembe véve minden sikeres teljesítményt meg kell erősítenünk, de vannak alkalmak, amikor elmarasztalást kell alkalmaznunk. Mindkét módszer esetében a gyermek cselekményét önmagához és saját személyiségének állapotához igazítjuk.

Jutalom lehet:

- kollektív dicséret,
- szóbeli dicséret,
- a gyermek kívánságának teljesítése,
- választási lehetőség,
- különleges programon való részvétel.

Elmarasztalás lehet:

- szóbeli figyelmeztetés,

- programokon való részvétel korlátozása,
- kimenő idejének korlátozása – életkortól és egészségi állapottól függően.

Értékelésnél figyelembe vesszük a dolgozók és a gyermekek véleményét.

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – vétség súlyára tekintettel – lehet eltérni. A fegyelmező intézkedés alkalmazásakor figyelembe kell venni az életkori sajátosságait és értelmi képességeiket.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35.-37.§ értelmében a fenntartó megalakította a gyermekotthonban az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló **érdekképviselői fórumot**, melynek tagjai elfogadták házirendünket.

A Fórum munkáját a működésre vonatkozó szabályok alapján végzi.

Mivel a különleges gyermekotthonban értelmileg akadályozott és halmozottan sérült gyermekek és fiatal felnőttek élnek, így állapotuk miatt otthonunkban nincs gyermekönkormányzat.

Engedély nélküli eltávozás

Cél: Az engedély nélkül eltávozott gyermekek a lehető leghamarabb, legbiztonságosabb körülmények között visszakerüljenek gondozási helyükre.

- Ha a gondozottaink közül valaki engedély nélkül eltávozik vagy nem tér vissza időben, minden esetben azonnal intézünk. Az intézkedés a fenntartó utasításának megfelelően történik.
- Telefonon és írásban is értesítjük a rendőrséget, amely jelentés tartalmazza a személyi adatokat, személyleírást az azonosításra alkalmas jellegzetességeket (pl. sebhely, műtét, tetoválás, anyajegy, beszédhiba stb.) a viselt ruházatot, az eltűnés körülményeit, a vélt feltalálási helyeket, az azonosításra alkalmas fényképpel együtt.
- A 14 év alatti kiskorúak engedély nélküli eltávozását a fenntartó felé a rendkívüli események jelentési szabályzatában foglaltaknak megfelelően,
- Gondozási helyként feladatunk, hogy keressük az engedély nélkül eltávozó gyermeket, elsősorban a vér szerinti szülőnél vagy volt nevelőszülőnél. Tájékoztatjuk a gyermekvédelmi gyámot, felvesszük a kapcsolatot az illetékes Család- és Gyermekjóléti Központtal, is.

- Az eltűnt gyermek megkerülése esetén értesítjük az illetékes rendőri szervet, a gyermekvédelmi gyámat.
- A rendőrség által megtalált gyermekek esetében tájékoztatási kötelezettségünk van a gyermekvédelmi gyám – ha a gyám felhatalmazást ad, a szülőket is értesítjük
- Mindkét esetben a rendőrség által jóváhagyott nyomtatványon a körözés visszavonásra kerül.
- Az engedély nélküli eltávozásokról nyilvántartást vezetünk.
- A gyermekotthonba visszakerült gondozottal a gyermekvédelmi gyám bevonásával – életkor és értelmi fejlettségi szinttől függően- egyéni beszélgetés keretében próbáljuk feltárni az eltűnés okát, körülményeit, az eltűnés alatti történéseket.
- A feltáró beszélgetésről feljegyzést készítünk, szükség esetén intézkedéseket kezdeményezünk.

A visszaérkező gyermeknek éreznie kell, hogy visszavárták, hazaérkezett, és ezt elsősorban a beosztásban levő munkatársnak szükséges felé közvetítenie.

Az engedély nélküli távozások számát próbáljuk csökkenteni még több élményprogrammal, hatékonyabb szabadidő szervezéssel, gyakoribb hazatelefonálással, lehetőség szerint a kapcsolattartás módosításával, az együttélés szabályait megtartó gyerekek jutalmazásával, leellenőrzött baráti kapcsolatok ápolásával, önkéntesek, szponzorok bevonásával.

Titoktartási kötelezettség

Cél: a gyermek személyéről, személyiségéről, körülményeiről birtokunkba jutott adatok, információk a jogszabályoknak megfelelően kerüljenek kezelésre.

- A titoktartási kötelezettség kiterjed mind a szóban, vagy írásban közölt illetőleg vizsgálati eredmények révén birtokba jutott, mind az ezekből kikövetkeztethető adatokra.
- Az adatok nem juthatnak illetéktelenek tudomására.
- További titoktartási kötelezettség terheli a gyermekotthon dolgozóit akkor is, ha az intézménynél munkájuk bármilyen okból megszűnik.
- Más személyektől a gondozottakra vonatkozóan kapott értesülések a gyermekkel és fiatal felnőttel csak akkor közölhetők, ha az információt adó személy ehhez egyértelműen beleegyezését adta és az nem zavarja meg a gondozás-nevelés vagy a

terápiás foglalkozások folyamatát, kivéve, ha az új információk épp e folyamat megváltoztatását teszik szükségessé.

Cél: a családdal való kapcsolattartás erősítése, lehetőség teremtése a családba való visszakerülésre.

A kapcsolattartás a gyermek joga.

A kapcsolattartás formái: telefon, levelezés, csomagküldés, illetve a személyes (folyamatos és időszakos) találkozások. A hozzátartozók fogadására a gyermekotthon lakásotthonainak nappali helyiségeiben kulturált körülményeket biztosítunk. A családi kapcsolatok erősítését a gyermekvédelmi gyám, a gyermekotthon dolgozói, a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei és egyéb szakemberek együttesen végzik.

A szülők kapcsolattartásának gyakoriságát, időtartamát és helyét minden esetben a gyámhatósági határozat szabályozza. Ennek pontos leírása minden gyermek iratanyagában megtalálható, melynek megismerése és a szabályok betartása minden nevelő és gyermek felügyelő számára kötelező.

A Szociális Ágazati Portálon megjelenő formanyomtatvány alapján a kapcsolattartásokról **Kapcsolattartási Naplót** vezetünk.

Azokat a szülőket, ahol lehetőség van az együttműködésre, megpróbáljuk minél jobban bevonni a nevelés folyamatába, hogy szülői kompetenciájukat megőrizhessék, fejleszthessék (családi napra személyre szóló meghívás, életúttervezés, ballagás stb.) Erősíteni kell őket szülői szerepükben, gyermekük elfogadásában és megértésében.

A kettőjük között fennálló érzelmi konfliktusok feldolgozását kell elősegíteni, őket az egymással való megbékélés és egymásra találás irányába kell elmozdítani.

Feladatunk továbbá:

- **Állandó kapcsolattartás** a szülővel a gyermek egészségügyi állapotáról, fejlődéséről, iskolai haladásáról, viselkedéséről.
- **Igény szerint segíteni** a szülőt a folyamatos és időszakos kapcsolattartás lebonyolításában.

- **Lehetőség szerint** a közeli hozzátartozó meghívása személyre szóló levéllel és meghívóval az iskola rendezvényeire (anyák napja, nyílt nap, ballagás) és a gyermekotthon közösségi programjaira (családi nap).
- **Család- és Gyermekjóléti Központok esetmenedzsereivel, munkatársaival jó kapcsolatok** kialakítása mind a kapcsolattartási kontroll, mind a hazagondozás lehetőségeinek felkutatása miatt.

A gyermekét meglátogató szülő sok esetben felvilágosításra, segítségre szorul. Gyermek állapotát, fejleszhetőségi szintjét neki is el kell magyarázni, meg kell vele is értetni.

A szülő sem ellenségként tekint a leendő gondozási helyre, ha látja a jó szándékot.

A kapcsolattartástól elzárkózó szülő és rokon okozta lelki sérülések miatt néhányan állandó pszichiátriai kezelésre szorulnak. Ezt próbáljuk oldani személyre szóló terápiákkal (pl.: kutya, gyógypedagógus általi fejlesztés, stb.), valamint lelki segítségnyújtással, élményprogramokkal.

Elbocsátás az otthonból

Cél: Lehetőség szerint visszagondozás a családba, illetve gondozottaink számára a legoptimálisabb gondozási hely felkutatása.

A fiatal gyermekotthoni elhelyezésének megszűnésekor jelentős változás előtt áll. Erre mind őt, mind a csoport tagjait fel kell készíteni. Meg kell beszélni az elhelyezés okát, motiválni kell az új gondozási hely elfogadására, és segíteni kell jövője tervezésében.

Ellátottak elbocsátásának lehetőségei:

- visszagondozás a családba,
- nagykorúvá válása után nem kéri utógondozói ellátását,
- új gondozási helyre vagy szociális otthonba kerül.

17 éves korban feltétlenül szükségesnek tartjuk az **Életút tervezést** (visszagondozás saját családjukba, vagy megfelelő szociális intézmény felkutatása), ahova meghívjuk a szülőt, hozzátartozót. A lehetőségek felmérése után szakmai kapcsolatainkon keresztül megpróbálunk hatékony segítséget adni a visszafogadó szülőnek vagy a befogadó hozzátartozónak. Erről a beszélgetésről emlékeztetőt készítünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekotthonból kikerülő utógondozottaink előzetes látogatás során ismerjék meg leendő gondozási helyüket, amennyiben szociális intézménybe kerülnek

elhelyezésre. Az előgondozás során szükséges, hogy a fiatal felnőtt tudja, hogy mi fog vele történni, milyen lehetőségei vannak, hogyan alakulhat a sorsa, pszichés-mentális szinten is fel kell készülnie a változásra. Sajnos a szociális intézmények nagyon telítettek, ezért a bekerülési folyamat hosszadalmas, várólisták vannak, azonban a vármegyei gyermekvédelmi szakellátásból kikerülő fiatalok elhelyezési elsőbbséget élveznek.

5. A gyermekotthon kapcsolatrendszere

A gyermekotthon kapcsolatot tart:

- a gyámhivatalokkal,
- a gyermekvédelmi gyámmal és a helyettes gyermekvédelmi gyámmal,
- a Család- és Gyermekjóléti Központokkal,
- a hatóságokkal,
- a megyében működő más fenntartású nevelőszülői hálózatok munkatársaival (gondozási hely váltásakor),
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a megyében működő más gyermekotthonokkal,
- az egészségügyi intézményekkel,
- ellátottak hozzátartozóival,
- a gyermekjogi képviselővel,
- a gondnokokkal,
- a fiatal felnőttjeinket fogadó szociális intézményekkel (előgondozás folyamatában),
- civil szervezetekkel,
- önkéntesekkel (a helyi főiskola ifjúságcsegítő hallgatói, az egyházi intézmények tanulói),
- egyházi szervezetekkel.

6. Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Alapvető feladat, hogy az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek, kollégák a kötelezettségeik mellett a jogaikról is megfelelő tájékoztatásban részesüljenek. Jogaik ismerete nélkül jogaik védelme is nehezen megvalósítható, tekintettel arra, hogy ismeret hiányában az esetleges jogsértést fel sem ismernék. Az ismeretszerzés lehetséges formái különösen:

- a jogszabályokhoz történő internetes hozzáférés lehetővé tétele.
- a gyermekotthon - vezető által tartott egységértekezleten való részvétel (jogszabályi változások).
- vezetővel való személyes megbeszélés.

A működtetést biztosító intézmény Érdekképviseleti Fórumot hozott létre és működteti a dolgozók és az ellátott gyermekek érdekében. A gyermekek delegált tagok által képviseltethetik magukat. Panaszgyakorlás a kihelyezett panaszládákban, anonim módon is gyakorolható, valamint az intézményvezető, gyermekotthon vezető és a nevelő felé történő közvetítésével.

A gyermekotthon biztosítja a gyermekek számára a Gyermekjogi Képviselő személyének és elérhetőségének megismerését, a vele való találkozást a lakásotthonokban történő látogatásai alkalmával.

A gyermekek jogainak képviseletét ellátó gyermekvédelmi gyámmal a gyermek érdekében együttműködnek a gyermekotthon dolgozói.

A személyes gondoskodást végző személyek, munkavállalók - a jogszabályokban szabályozott különböző hatóságokon, egyéb intézményeken túl - jogaik védelmével kapcsolatosan az intézményen belül fordulhatnak a közvetlen feletteshez.

A munka- baleset és tűzvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekotthont működtető intézmény biztosítja, amely lehetővé teszi, hogy a munkavállalók a feladatot ellátó szakemberekhez forduljanak.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § 12. j) pontja alapján közfeladatot ellátó személy a *gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról* szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenységének gyakorlása során. Ezen szabályozás tartalmi kivonata a gyermekotthon épületeiben jól látható helyen kifüggesztésre került.

7. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A gyermekotthon működésének eredményességét és a szakemberek munkájának hatékonyságát szeretnénk növelni:

- rendszeres szakmai továbbképzéseken, akkreditációs továbbképzéseken való részvétellel,

- társintézmények közötti tapasztalatcserés látogatásokkal, közös programokkal,
- fórum keretében találkozó a vármegyei gyermekvédelmi szakszolgálat gyermekvédelmi szakembereivel,
- esetmegbeszélésekkel gyermekotthon vezető, nevelők, pszichológus gyógypedagógusok, terapeuták, pszichiáter bevonásával),
- szupervíziókkal (pszichológusunk vagy külső szakember segítségével),
- csapatépítő tréninggel.

A gyermekotthonban biztosított a feltételeknek megfelelő, pedagógus munkakörökben foglalkoztatottak pedagógus életpálya minősítésében való részvétel.

8. A gyermek jogai és kötelességei

A gyermek jogai:

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az ideiglenes gondozási helyen elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek joga, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan:

- Állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő - megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön.
- Gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze.
- Felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt.
- Vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, nyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit és vallásoktatásban vegyen részt.
- Véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák.
- Érdekei képviselőjére választható, delegált tagként részt vegyen, vagy érdekeit társai közvetítsék.
- Támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréséhez.
- Családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze.

- Szóvá tegye saját és társai ügyeivel kapcsolatos javaslatait.
- Személyi gondjai, pályaválasztási problémái, érdekei védelmében közvetlenül nevelőtől, a gyermekotthon vezetőjétől kérhet segítséget.
- Személyes kapcsolatait ápolhassa.

A gyermek kötelességei

- gondozása és nevelése érdekében szülőjével, más törvényes, képviselőjével, gondozójával együttműködjön,
- képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségeinek,
- tartózkodjék az egészséget károsító életmód gyakorlásától és az egészséget károsító szerek használatától,
- ismerje, és fegyelmezetten tartsa be a házirendet,
- legyen figyelmes és udvarias társai és a felnőttek iránt,
- őrizze és védje a gyermekotthonon becsületét, tisztelje, képviselje és gazdagítsa hagyományait, minden tevékenységével gyarapítsa, óvja és őrizze a gyermekotthon épületét, bútortárait, a tanszkezeseket.
- ügyeljen a gyermekotthon épületének és felszerelésének rendjére, tisztaságára és épségére, becsülje, óvja környezetének szépségét, tisztaságát,
- tanuljon becsületesen és lelkiismeretesen, képességeinek megfelelően,
- tisztelje nevelőit, készségesen teljesítse tanácsait, útmutatásait, fogadja el segítségüket, társaitól is követelje meg a rendszeres munkát, legyen őszinte barátja tanulótársainak, segítsen az arra rászorulóknak,
- tartsa meg a gyermekotthon rendjének szabályait, kövesse a jó szokásokat és példákat, azokat, akik a közösség munkáját fegyelmezetlenségükkel zavarják, vagy nem képességeiknek megfelelően tanulnak, elsőnek saját közösségük vonja felelősségre. Szívesen, rendszeresen és örömmel vegyen részt a gyermekotthon közösségi életében. Legyen aktív, kitartóan kezdeményező, javaslataival, bírállataival, feladatok vállalásával, azok maradéktalan teljesítésével segítse elő társai és a közösség fejlődését.
- viselkedjen fegyelmezetten, tisztelettudóan és szerényen a gyermekotthonban, iskolában és iskolán kívül mindenütt,

- az eredményes tanuláshoz, munkához, a derűs és otthonos együttéléshez szükséges szabályokat tartsa meg és társaitól is követelje meg azok megtartását, segítse a nevelők, tisztségviselők és felelősök munkáját,
- legyen becsületes az időscbbel szemben, legyen velük udvarias és előzékeny, védje és segítse a gyengébbeket, bánjon gyengéden és szeretettel, a kisebbekkel,
- lépjen fel a közösségellenes megnyilvánulások, a közömbösség, a tanulói köteleességek lebecsülése ellen,
- öltözködjön tisztán, rendszeren, egyszerűen, védje saját és társai egészségét. ápolja és tartsa meg személyes tisztaságát.

9. A gyermekotthoni dolgozók magatartási szabályai és titoktartási kötelezettsége

Az intézmény valamennyi dolgozójának és gondozott lakójának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést és ésszerű határokig a toleranciát.

Általános elvárások

1. A gyermekotthoni dolgozók külső megjelenésére (öltözék), személyi higiéniájára fordítson kiemelt figyelmet.
2. A gondozást-nevelést végző személyek legfontosabb személyiség jegyei:
 - Jó megfigyelőképesség, mely a gondozási-nevelési folyamat végrehajtásához elengedhetetlen.
 - Szakismereten alapuló logikus gondolkodás.
 - Pontosság (a feladatokat megfelelő módon és időben kell teljesíteni).
 - Megbízhatóság.
 - Együttműködési készség.
 - Felelősség.
 - Tapintatosság.
 - Pártatlanság.
 - Empátia készség.
 - Önfegyelem.
 - Pozitív hozzáállás.

3. A gyermekotthoni dolgozók eredményes munkájának feltétele a saját egészsége. Ennek érdekében kötelező, időszakos foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálatokon való részvétel.

Fertőző betegségben szenvedő munkatárs az intézményben nem tartózkodhat, munkát nem végezhet.

A lelki egészség megőrzése is nélkülözhetetlen. Fáradtan, kimerülten nem lehet megfelelően gondozni, gyermekeket nevelni.

Szakmai követelmények

1. A gondozó-nevelő személyek munkáját a munkaköri leírásában foglaltak alapján, az intézmény munkarendje, szabályzatai és a szakma általános elvei szerint köteles végezni.
2. A gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban csak az adott tevékenység folytatására jogosító szakképesítéssel rendelkező személy végezhet munkát. Egyes munkakörben (gyermekfelügyelő) a végzettség megszerzése előírható a munkáltató részéről a munkavállaló részére.
3. A gondozó-nevelő személyek az intézmény ellátási kötelezettségére tekintettel, a folyamatos ellátás érdekében a munkáltató rendelkezése szerint (a Munka törvénykönyve, illetve a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben foglaltakkal összhangban) rendkívüli munkaidőben is köteles munkaköri feladatainak ellátására.
4. A gondozó-nevelő személyek munka közben adódó szabadidejét köteles a gyermekek körében tölteni. Munkaidőben dohányozni és saját mobiltelefont használni tilos!
5. Amennyiben bármely az intézményt érintő rendkívüli, vagy gyermekbántalmazási eseményt észlel, vagy arról értesül, köteles azt azonnali hatállyal az intézmény vezetőjének haladéktalanul bejelenteni, valamint a rendkívüli és bántalmazási eseményekre vonatkozó valamennyi hatályos jogszabályi és intézményi szabályzatban foglalt kötelezettségnek megfelelően eljárni.

Tájékoztatási kötelezettség

A gondozó-nevelő személyek előírás szerint tájékoztatni a gyermek fejlődéséről, állapotának változásáról az intézmény vezetőjét, a gyermek gyámját, a szülőt.

Etikai kérdések

1. A gyermekotthon dolgozója tevékenységét csak a neveltek és munkatársai személyhez fűződő jogainak és vagyoni érdekeinek messzemenő figyelembe vételével végezheti.
2. A gyermekotthoni munkatársak gondozó-nevelő tevékenysége során a gyermek személyes szabadságát köteles tiszteletben tartani.
3. A gyermekotthon dolgozója munkahelyi és munkaidőn kívüli viselkedésével sem a gyermekek emberi méltóságát, sem az intézmény jó hírét nem sértheti.
4. A gyermekotthon dolgozója az általa végzett tevékenységért, okozott kárért, mulasztásért felelősséggel tartozik.
5. A gyermekotthon dolgozója munkájáért a nevelésére bízott gyermektől, a gyermek törvényes képviselőjétől, szülőjétől pénzt, egyéb ellenszolgáltatást nem követelhet, nem fogadhat el.

Titoktartási kötelezettség

1. A gyermekotthon dolgozóját a gyermek és hozzátartozói egészségi állapotával-, családi- vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomására jutott adat, tény vonatkozásában időbeli korlátozás nélkül titoktartási kötelezettség terheli, függetlenül attól, hogy az információkat milyen módon ismerte meg.
2. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE

A SZAKMAI PROGRAM hatálya kiterjed a Cseresznyevirág Gyermekotthon Kecskemét valamennyi közalkalmazotti jogviszonyba foglalkoztatott dolgozójára, szervezeti egységére és az ellátottakra.

A SZAKMAI PROGRAM a Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye, fenntartó általi jóváhagyását követő napon 2024.^{03. 02.}.....-n lép hatályba.

Kecskemét, 2024.^{03. 01.}.....

.....
intézményvezető

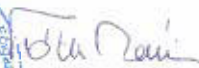

A SZAKMAI PROGRAM egészét a Cseresznyevirág Gyermekotthon Kecskemét összdolgozói értekezlet 2024. tartott ülésén a dolgozók %-os szavazatával elfogadta.

Az Érdekképviselői Fórum 2024.^{02. 27.}..... tartott ülésén a Házirendet jóváhagyta.

Kecskemét, 2024.

.....
intézményvezető

GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE

	Név Beosztás	Dátum	Aláírás
Készítette	Börcsök Katalin intézményvezető	2024.03.01.	
Jóváhagyta	Dr. Tóth Mária Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltségének igazgatója	2024.03.01.	

Jelen szakmai program hatályba lépésének napja 2024. 03.01. napja, ezzel egyidejűleg az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltsége által jóváhagyott 2021.07.30. napján hatályba lépett BKMK 1216-9/2021 iktatószámú Szakmai program hatályát veszti.

A Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye Cseresznyevirág Gyermekotthon Kecskemét Szakmai programja 3 eredeti példányban készült. A későbbi csetleges módosításokat ugyancsak 3 példányban kell elkészíteni és a módosítás tényét a törzspéldányokon az alábbi táblázatban kell feljegyezni.

Sorszám	Módosítás tárgya	Hatálya
6.	Névváltozás, aktualizálás	2024.03.02.

Az eredeti példányok helye:

1. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltsége – 1 példány
Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
2. Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegyei Irattár – 2 példány
Kecskemét, Páfrány u. 2.

HÁZIREND

A házirend hatálya

A házirend hatálya kiterjed minden gyermekre, fiatal felnőttre és dolgozóra a visszavonásig, illetve az új házirend kibocsátásáig. A gyermekotthonban minden gyermeket és fiatal felnőttet azonos jogok illetik meg, kötelezettségeik meghatározásánál azonban figyelembe kell vennünk életkorukat, szükségleteiket, mentális állapotukat, különleges egyéni helyzetüket. A gyermekotthon nevelőjének kötelezettsége biztosítani, hogy a házirend a gyermekek, a fiatal felnőttek, a hozzátartozók és a dolgozók számára egyaránt hozzáférhető és megismerhető legyen, ezért célszerű annak jó látható helyen történő kifüggesztése.

A gyermekek és fiatal felnőttek jogai

A különleges ellátást igénylő idciglenes, vagy nevelésbe vett gyermeknek/utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttnek joga van – az általános, alkotmányos, emberi jogokon túl – különösen

- Az életkorának, egészségi állapotának, fejlettségének, illetve egyéb szükségleteinek megfelelő állandósághoz, érzelmi biztonsághoz.
- Joga van teljes körű- valamint szakszerű egészségi ellátáshoz.
- Joga van arra, hogy személyes tulajdonnal rendelkezzen.
- Ahhoz, hogy nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő megfelelő nevelésben, oktatásban, fejlesztésben, terápiában részesüljön.
- A felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozáson vegyen részt.
- Mindennemű segítséghez személyiségének kibontakoztatásához, bármilyen vészhelyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitel kialakításához.
- Joga van az utógondozói ellátáshoz, amennyiben tanul, létfenntartását biztosítani nem tudja, illetve felvételét várja szociális intézménybe.
- Szociális intézménybe kerülését megelőzően joga van előgondozáshoz.
- Személyi gondjai, pályaválasztási problémái, megfelelő munkahely keresése érdekében közvetlenül a nevelőtől, mentorától és a gyermekotthon-vezetőtől is segítséget kérhet.
- Joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához.
- A bántalmazással- fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal-, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.
- Joga van megismerni szüleit és kapcsolatot tartani velük (amennyiben ezt a gyámhivatal nem tiltotta meg).
- Támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetbe való visszatéréséhez.
- Ahhoz, hogy gondozási helyének megváltoztatását, testvérével együttcs elhelyezését kezdeményezze.
- Joga van személyes kapcsolatainak ápolásához.
- Joga van a közszolgálati médiákban fejlettségének megfelelő, ismeretci bővítését segítő, erőszakmentes, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz történő hozzáféréshez.
- Joga van a vallási és lelkiismereti meggyőződésének szabadon történő megválasztásához és gyakorlásához.

- Joga van a szabad véleménynyilvánításhoz (mindennapi étellel kapcsolatos vélemény, javaslat).
- Joga van, hogy megfelelő tájékoztatást kapjon (mentális állapothoz mérten) a személyét, sorsát, jövőjét, gyermekvédelmi gondoskodásának esetleges megszüntetését, illetve az állatást érintő kérdésekről.

A kapcsolattartás formái

A gyermekotthon köteles a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekek számára a kapcsolattartást elősegíteni.

- A kiskorúak esetében a kapcsolattartás rendjét a gyámhatósági határozat, ill. a gyám kapcsolattartási engedélye szabályozza a kapcsolatra jogosultakkal.
- A gyermekotthonban dolgozóknak – életkor és fejlettségi szint figyelembe vételével – tájékoztatni kell, érzelmileg fel kell készíteni a gyermekeket a rokonokkal való találkozásra.
- A gondozottak szüleikkel, hozzátartozóikkal az udvaron vagy a gyermekotthon lakóegységeinek nappalijában kulturált körülmények között hétfőig (szombaton 14-16 óra között, vasárnap 10-12 óráig) találkozhatnak. Ha a szülők és a hozzátartozók a kapcsolattartás időpontját bármely ok miatt nem tudják betartani, előzetes egyeztetés alapján új időpontot biztosítunk számukra.
- Iskolatársai, barátai, ismerősei is meglátogathatják a gyermekotthonban, amennyiben az a csoport napirendjét nem zavarja, a „vendégjoggal” nem él vissza, s erre a csoport felnőttjeitől engedélyt kap.
- Egészségi állapottól és fejlettségtől függően kimenőt (kimenőkártyával) biztosítunk nevelői engedéllyel 14 éves kortól a fiatalok számára.
- A hétfői eltávozás távozási engedéllyel történik, mely meghatározott időre szól. A hazautazást a gyermekvédelmi gyám a gyermekotthon-vezetővel egyeztetve engedélyezi. A Kapcsolattartási naplót a gyermekotthonban vezetik.
- A nevelésbe vett gyermek szülője jogosult és köteles a gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézménnyel – a nevelés érdekében – együttműködni, gyermekével – a törvényben meghatározott módon – a kapcsolatot tartani. Köteles továbbá minden tőle telhetőt megtenni gyermeke családba történő visszahelyezéséért, tiszteletben tartani az intézményben dolgozó személyeket, valamint köteles betartani az intézmény rendjét.
- A gyámhivatal határozata szerinti kapcsolattartást (időszakos, folyamatos) személyes találkozást és a kapcsolattartás egyéb formáit, - mint levelezés, csomagküldés, telefonkapcsolat, - elő kell segíteni.

Gyermek kötelezettsége (mentális állapotához mérten)

A gyermek kötelezettsége, hogy:

- betartsa a kulturált együttélés szabályait,
- gondozása és nevelése érdekében- életkorától és fejlettségi szintjétől függően- gondozóival és törvényes képviselőjével együttműködjön;
- képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségeinek;
- tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészséget károsító szerek használatától,
- ismerje meg és tartsa be a házirendet, napirendet,
- kérjen engedélyt nevelőjétől, ha kimenőre szeretne menni. Az engedély nélküli kimenő időpontját tartsa be

- legyen figyelmes és udvarias társai és felnőttek iránt
- óvja saját maga, társai és nevelői testi épségét, egészségét, kerülje a balesetveszélyes helyzeteket
- életkorához és képességeihez mértén vegyen részt az otthon életében (takarítás, ruházata és környezete rendben tartása stb.) saját szobájában, asztalán, szekrényében mindenkor igyekeznie kell a tisztaság betartására, az otthon berendezéseinek megóvására, megbecsülésére
- a fiatalkorú kötelezettsége az utógondozói megállapodásban rögzítettek betartása az őt támogató felnőttekkel, gyermekotthon-vezetővel, gondnokával, munkahelyi mentorával való együttműködés.

A panaszjog érvényesítési módjai

A gyermekotthonban élő gondozottnak joga van, hogy az őt ért bármilyen jellegű sérelmével kapcsolatban **panasszal fordulhat az alábbi személyekhez**, illetve fórumokhoz (elérhetőségek biztosítása a lakóegységek nappalijában faliújságon található).

- nevelő
- gyermekotthon-vezető
- intézményvezető
- gyermekvédelmi gyám
- gondnok
- érdekképviselői fórum
- intézmény fenntartója
- gyermekjogi képviselő

Panaszát szóban és írásban is előterjesztheti.

Általános magatartási szabályok

- Gyermekünk köszönjenek az intézményben dolgozó valamennyi felnőttnek, iskolában, kimenőre való érkezéskor és távozáskor a felnőtteknek, társaknak is. Köszönjenek, ha látogatóba mennek, vagy látogató érkezik az otthonba, csoportba
- Legyenek tekintettel egymásra, hangoskodással ne zavarják egymást.
- Gyermekünk, fiataljaink 19 óra után más csoportban már nem tartózkodhatnak.
- A felszerelési és használati tárgyak épségére köteles mindenki vigyázni, függetlenül attól, hogy milyen minőségben tartózkodik az otthonban.
- Tartsák tiszteletben az egyéni tulajdonban lévő felszereléseket, ne nyúljanak egymás holmijához.
- Legyenek segítőkészek egymással (másság elfogadása) és a felnőttekkel szemben.
- A közös helyiségek (fürdőszoba, WC, stb.) használata utáni tisztaságról- életkorának és mentális állapotának megfelelően- a használó köteles gondoskodni. A nevelők pedig törekedjenek arra, hogy a lakók szokásává és igényévé váljon a tiszta környezet.
- Mindenki köteles a tűz- és balesetvédelmi szabályokat betartani. Nem szabad gyufával, vagy, más, tűzokozásra alkalmas eszközzel (pl. petárda, tűzijáték stb.) játszani! A vegyszereket, tűzgyújtási eszközöket mindig megfelelő helyen kell tárolni úgy, hogy a lakók engedély nélkül ne férhessenek hozzá!

A ház felszerelési tárgyai (TV, videó, DVD, rádió, konyhai gépek, stb.) csak rendeltetésszerűen használhatók, tilos azok önhatalmú szerelgetése, javíthatása.

A Gyermekotthonban dolgozókra vonatkozó szabályok

- A gyermekotthon dolgozói kötelesek a munkaidő kezdetét és befejezését pontosan betartani, a munkaköri leírás és a munkaidő beosztás szerint végzik munkájukat.
- Valamennyi dolgozóra az érvényben lévő rendeletek, a különböző szintű jogszabályok, rendkívüli eseményre vonatkozó belső szabályzatok, valamint a fenntartó, az intézményvezető és az otthon vezetői utasítások az irányadók.
- A lakóegységben a szolgálatban lévő csoportjukat felügyelet nélkül nem hagyhatják.
- A gyermekotthonba érkező új gyermek/fiatal felnőttet a nevelő fogadja, bemutatja társainak és az otthonban dolgozóknak, megismerteti vele az új környezetét, leendő iskoláját.
- A gyermek gondozása-nevelése során törekedjen az elfogadó, előítélet-mentes kapcsolatra.
- A gyermek ruha- és vagyonyilvántartását vezetni szükséges, ezeket időnként ellenőrizni kell.
- A növendékek mindig alkalomhoz illően, megfelelő öltözékben jelenjenek meg.
- A gyermekotthonban dolgozó felnőttek munkájukat titoktartás etikai szabályai szerint végzik.
- A gondozottakkal kapcsolatos történéseket és eseményeket az Átadási Naplóban kell vezetni, a gyermekfelügyelők és a pedagógusok törekedjenek az információk pontos átadására.
- A gondozottak felügyelet vagy engedély nélkül soha nem tartózkodhatnak a ház körül, illetve az utcán, kivéve, ha mentális állapotuk és életkoruk erre feljogosítja őket.
- A gyermekek higiénias eszközöket fokozottan ellenőrizni kell és legalább 3 havonta cserélni, illetve szükség esetén pótolni.
- A gondozottak fogmosásnál a fogkrémet, illetve a fürdésnél a tusfürdőt mindig az ügyeletes nevelő adagolja (a gazdaságosság szempontjából)
- A kisebbek tisztálkodását a szolgálatos gyermekfelügyelő segítse.
- Szűrő, vágó és egyéb balesetveszélyes eszközt a gyermek csak szigorú felügyelet mellett használhat.
- A gyermekotthon helyiségeinek tisztaságáért a műszakban lévő gyermekfelügyelő a felelős, viszont a házimunkába vonja be életkorukhoz és fejlettségi szintjükhöz mérten a gondozottakat.
- A gyermekotthonban és a ház körül a gondozott nehéz fizikai munkát, illetve erejét meghaladó és egészséget károsító munkát nem végezhet.
- Az étkezések mindig a napirendben szereplő időpontban történjenek, természetesen ettől szükség szerint eltérhetünk.

GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE

A HÁZIREND hatálya kiterjed az intézmény valamennyi közalkalmazotti jogviszonyba foglalkoztatott dolgozójára, szervezeti egységére és az ellátottakra.

A HÁZIREND a Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye Fenntartó általi jóváhagyását követő napon 202403.02......-n lép hatályba.

Kecskemét, 2024.03.01......

.....

Böresök Katalin
intézményvezető

A HÁZIREND egészét a gyermekotthon összdolgozói értekezlet 2024..... tartott ülésén a dolgozók %-os szavazatával elfogadta.

Az Érdekképviselői Fórum 2024.02.27...... tartott ülésén jóváhagyta.

Kecskemét, 2024.

.....
Böresök Katalin
intézményvezető

Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye

Cseresznyevirág Gyermekotthon

6000 Kecskemét, Páfrány u.2.

Piktogramos Háziarend

A Különleges Gyermekotthon gondozottai állapotuknál fogva nehezen tudják megjegyezni a háziarend szabályait, ezért leegyszerűsítve próbáljuk megértetni velük. Jó, ha a tevékenységek során játékosan elismételjük, mit várunk el tőlük.

Az értelmileg akadályozott gyermekek igen sokfélék, van, aki megtanul olvasni, van aki nem.

A háziarendet a leírt szavak mellett képekkel is illusztráljuk.

Magaviselet, tisztelet

Ahol most élsz, az a Te otthonod is.

Ha békés, nyugodt légkörben szeretnél élni, társaiddal és a felnőttekkel szemben viselkedj **udvariasan, tisztelettudóan**.

Mondanivalódat kezd barátságosan,

tiszteld mások véleményét. Törekedj az igazmondásra, tévedéseidet ne szégyelled elismerni.

Társaiddal szemben legyél **segítőkéss**,

kerüld a verekedést.

A gyermekek jogai

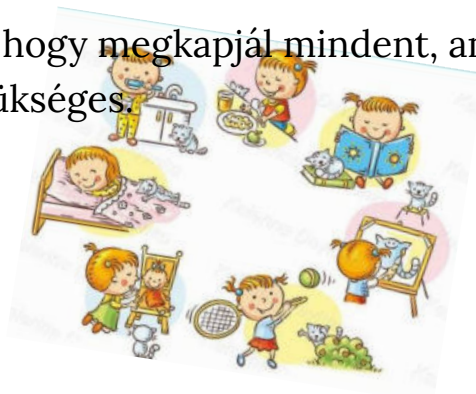
Jogod van ahhoz, hogy segítséget kapjál, ha nem **érezed jól magad**.

Jogod van **játszani** és **tanulni**.

Jogod van ahhoz, hogy megkapjál mindent, ami az **egészséges fejlődésedhez** szükséges.

Senki **sem csúfolhat** és **senki sem üthet** meg Téged.

Jogod van ahhoz, hogy **kapcsolatot** tarthass szüleiddel.

Jogod van ahhoz,

hogy **kimond** azt amit gondolsz.

Jogod van ahhoz, hogy a társadalomban **ugyanúgy élhess**, mint mások.

Jogod van ahhoz,
hogy amit szívesen és ügyesen csinálsz abban
támogatást kapjál nevelőidtől.

A gyermekek kötelességei

Kötelességed,

-hogy az iskolában **megfelelően tanuljál.**

-hogy a hálóban,
ahol alszol a környezeted **tisztán** tartsd.

-hogy részt vegyél a **házimunkában**

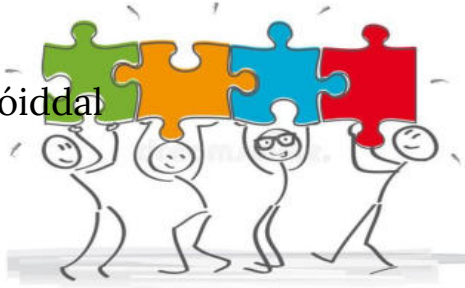

-hogy **tartózkodj** az egészségedet

károsító szerek használatától

-hogy **együttműködj** gondozóiddal

-hogy **kerüld** abalesetveszélyes helyzeteket.

-hogy **megóvd**
az otthon berendezési tárgyait

